

Úřad pro zastupování státu ve věcech
majetkových
Ing. Ladislav Vůle
vedoucí oddělení Provozu a správy budov
odbor Hospodářsko-správní ÚP v hl. m. Praze
Rašínovo nábřeží 390/42
128 00 Praha 2

Váš dopis čj. / ze dne

Naše čj.
NPÚ-311/80190/2018

Vyřizuje / linka
PhDr. Chmelenský/282

Spisový znak
823

V Praze dne
23. 10. 2018

Odborné vyjádření

Čp. 390, Nové Město, Rašínovo nábřeží 42, 44, Plavecká 1, Praha 2

Kulturní památka r. č. ÚSKP 40129/1-1241

Pražská památková rezervace, památka UNESCO

Dokumentace pro stavební řízení (ÚZSVM, Rašínovo nábřeží 42, 128 00 Praha 2, K. Raputa, V. Vičar, 24. 9. 2018) – Restaurátorský průzkum – Dodatečný restaurátorský průzkum na dílně Zahradní 3a, Rousínov - restaurování dveří

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze (dále jen NPÚ ÚOP PR), vydává na žádost, kterou obdržel dne 10. 10. 2018, podle ustanovení § 14 odst. 1 a 7 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, k výše uvedené věci toto odborné vyjádření:

Předmětem předložené dokumentace je *Dodatečný restaurátorský průzkum na dílně Zahradní 3a, Rousínov.*

Původně navrhované práce:

Dveře:

- restaurování tří ks vstupních dveří, Rašínovo nábřeží č. o. 42, dveře 260 x 175 cm, Rašínovo nábřeží č. o. 44, dveře 260 x 145 cm, nadsvětlík 100 x 160 cm, Plavecká ulice č. o. 1, dveře 260 x 145 cm, nadsvětlík 100 x 160 cm,
- odstrojení, odstranění starého nátěru odstraňovačem na syntetické bázi, truhlářská výsrava, jemný výbrus, nátěr dvěma vrstvami HK LASUR odstín kaštan a jednou vrstvou LANGZEIT LASUR odstín Teak od fy. REMMERS,
- rám dveří restaurován shodným postupem na místě,
- úprava uložení přídavného zámku, znovu uložení do líce falce,
- úprava uložení nepůvodního zámku,
- opravy pomocí dubového dřeva podobné kresby jako původní dřevo,
- oba zámky promazány a vyčištěny, dozický zámek zprovozněn,
- odstranění proti plechu a náhrada stejným shodného materiálu a tloušťky, nátěr kovářskou černí,
- oklíčí přídavného zámku vyrobeno nově z mosazi v tvarosloví odpovídajícím štítku zámku,
- spodní část dveřního křídla upravena do původní podoby,

- výroba repliky původní pákové zástrče, oprava celé oblasti spodní části klapačky a vnitřní spodní části dveří,
- odstranění nepůvodní zástrče,
- výměna původního plechu za nový, stejného tvaru a tloušťky, připevnění silikonem, osazen ozdobnými hřeby ve stejném rytmu a členění jako původní plech,
- výměna samo zavírače za soudobý, v hnědém odstínu, lištový,
- oprava závěsů dveří a jejich vyleštění,
- mříž vyjmuta, pečlivě očištěna, vyleštěna a natřena vhodným zcela bezbarvým fixačním lakem,
- vyčištění vitráže včetně měděných listů, jejich přelakování,
- znovu osazení mříže i vitráže zpět do dveří,
- nadsvětlikové okno tvořeno bronzovou mříží, do které zatmelena sklářským tmelem jednotlivá vitrážová pole, zasklení původní, upevnění původními skobami,
- vyjmutí okna, důkladné vyčištění, kovové části jemně přebroušeny, přešetřeny, překryty vhodným lakem, obnova sklářského tmelu, vrácení do původní pozice, upevnění původními skobami.

Nově navrhované práce:

- hlavní vstupní dveře, zárubně a zádveří včetně křídel kyvných dveří, které toto zádveří uzavírají, jsou novodobým prvkem z 90. let minulého století,
- hlavní vstupní dveře i jejich samotné zárubně vyrobeny z vlysů dubu a jasanu, jednotlivé vlysy lepeny z jednotlivých přířezů,
- v polodrážce zárubní hlavičky pojistných hřebíků proti rozlepení vlysů,
- rozdíl od svislice jednotlivých kyvných křídel 2,5 cm, ten vyrovnán klínem přichyceným k jednomu z kyvných křídel,
- zádveří geometricky „rozskočeno“ o zmíněných cca 2,5 cm,
- zádveří kryto dýhovanými dřevotřískovými deskami, ve spodních partiích degradovanými,
- dveře pro jejich lepenou konstrukci z vlysů nelze restaurovat.

Nově restaurátory navrženo:

- 1) ponechání stávajících dveří a zárubní, kyvné dveře vnitřní a jejich zárubně nejsou vystaveny vlivu počasí, nejsou poškozeny tak, jako dveře vnější, vstupní,
- 2) z důvodu dodržení tvarové a konstrukční integrity výroba nového celého hlavního vstupu do budovy v přesném tvarosloví dle originálních dveří z 30. let minulého století (vzor Plavecká ulice).

Z hlediska památkové péče je předložený návrh

realizovatelný dle varianty 2) a za těchto podmínek:

- 1) Restaurátorem bude zpracována a předložena podrobná výkresová dokumentace nového zádveří a dveří v měřítku 1:20, detaily 1:5 a předložena v samostatném správním řízení.
- 2) Po ukončení prací bude NPÚ ÚOP PR předáno jedno vyhotovení závěrečné restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace. Dokumentace bude obsahovat komplexní vyhodnocení příslušných průzkumů, fotodokumentaci stavu díla před započítím restaurátorské práce, v průběhu jednotlivých etap a po ukončení práce, popis použitých technických a technologických postupů a materiálů, rozbor a vyhodnocení případných nových zjištění o díle a pokyny pro jeho další ochranný režim.
Restaurátorská zpráva bude předána do 30 dnů od ukončení prací.

Upozornění:

- Práce provede restaurátor s platným povolením MK dle třídníku specializací restaurátorských prací, který je přílohou č. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a to na základě tohoto projednaného restaurátorského záměru.
- Zástupci NPÚ ÚOP PR bude umožněno provádění památkového dohledu nad prováděním komplexní péče o kulturní památky v rámci kontrolních dní stavby, a to ve smyslu § 32 odst. 2, písm. g) zák. č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění:

Kancelářský dům Všeobecného penzijního ústavu ve stylu geometrické moderny, vystavěný dle návrhu Jana Kotěry ve spolupráci s Josefem Zasche v letech 1912 -1914.

Dotčený objekt je nemovitá kulturní památka (r. č. ÚSKP 40129/1-1241), a je proto chráněn ve smyslu ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o stavbu nacházející se na území Pražské památkové rezervace (PPR), vztahují se na stavební úpravy této stavby rovněž ustanovení nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, ze dne 21. 7. 1971.

Památková rezervace v hlavním městě Praze, představující historické jádro Prahy, byla v roce 1992 zařazena do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Předmětem památkové ochrany kulturních památek je objekt jako celek, zejména jeho historické vodorovné a svislé nosné konstrukce, ale i veškeré autentické konstrukce a prvky nenosné a výplňové (dveřní a vratové výplně, dlažby, obklady, včetně všech autentických historických prvků a detailů).

Veškeré dožilé prvky je možno odstranit pouze v případě prokazatelně neopravitelného stavu, a to výhradně za přesné kopie odstraňovaných prvků. Při rekonstrukci a opravách těchto staveb je nutno vycházet z poslední dochované historické vrstvy. Rehabilitace historických článků stavby je možná jen v případě, že existenci těchto prvků, jejich provedení a umístění lze prokázat archivní dokumentací (výkresy, fotografie).

Stavebním úpravám a rekonstrukcím kulturních památek musí předcházet v případě nutnosti provedení restaurátorských prací i restaurátorský průzkum a restaurátorský záměr zpracovaný restaurátorem s platným povolením MK.

K realizovatelnosti varianty 2):

Byla provedena návštěva restaurátorské dílny v Rousínově dne 9. 10. 2018 za účasti zástupců ÚZSVM Ing. Vůle a Ing. Koňarika a zástupce NPÚP ÚOP PR PhDr. Jiřího Chmelenského, restaurátora Kamila Raputy a vedoucího dílny Václava Vičara. Při prohlídce svolané na podnět ÚZSVM a restaurátora bylo zjištěno, že hlavní vstupní dveře, nyní ve stavu rozpracovanosti, nelze vhodným způsobem restaurovat, neboť se jedná o dveře soudobé výroby, která nerespektovala historické materiály, ani vzory. Dveře díky své konstrukci z kombinace na tupo lepených dubových a jasanových vlysů neumožňuje restaurování hodné prostředí kulturní památky.

NPÚ ÚOP PR se přiklání k variantě novovýroby repliky dubového vstupu v přesném a nezjednodušeném tvarosloví původních dochovaných pobočných vstupních dveří z 30. let minulého století. Stávající novodobé dveře nerespektují proporční poměry dveří originálních, ani materiálově konstrukční provedení a jsou ve stavu zcela nevhodném pro restaurování. NPÚ ÚOP

PR preferuje výrobu zcela nových dveří v duchu dveří historických. NPÚ ÚOP PR nemá vlastními spisovými podklady doloženo, kdy a proč k této výměně došlo. Původně předložený restaurátorský záměr zhotovený PhDr. Vladimírem Bokem v květnu 2017 nepůvodní dveře z 90. let minulého století nerozpoznal a označil je chybně za původní dveře z 30. let minulého století.

Zástupce NPÚ ÚOP PR PhDr. Jiří Chmelenský proto dne 9. 10. 2018 vykonal podrobnou prohlídku zádveří a rámu vnějších otvíravých a vnitřních kyvných dveří, při které byla zjištěna obdobná nevhodná moderní konstrukce kombinující měkká dřeva a dřevotřísku. Remeslné zpracování zádveří a zárubní zcela neodpovídá umělecko-řemeslnému zpracování z 30. let minulého století, proto lze restaurování tohoto zádveří a jeho zárubní lze označit za nevhodné a nežádoucí.

K podmínkám:

1) Restaurátorem bude zpracována a předložena podrobná výrobní výkresová dokumentace nového zádveří a dveří v měřítku 1:20, detaily 1:5 a předložena v samostatném správním řízení k posouzení MHMP OPP (NPÚ OP PR). Vypracování nové výrobní dokumentace je nezbytné pro posouzení nově navržených dveří a dveří původních, pobočných, zda se shodují s originálními dveřmi.

2) Rehabilitace původního vzhledu dotčených výtvarných/uměleckořemeslných prvků je z památkového hlediska žádoucí, neboť umocňuje památkovou hodnotu domu jako celku. Navržené restaurátorské práce jsou v zájmu památkové péče a jsou v souladu s jejími požadavky. NPÚ ÚOP PR jako dokumentační pracoviště je podle ustanovení § 14 odst. 9 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a §10 odst. 3c a 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb. k provedení tohoto zákona povinen archivovat všechny doklady o restaurování kulturních památek nebo jejich částí. Dle výše uvedeného je vlastník kulturní památky povinen odevzdat odborné organizaci státní památkové péče na její žádost 1 výtisk vyhotovení dokumentace. Proto požadujeme nejen pro posouzení zásahů, ale i pro archivní účely předání restaurátorského záměru i restaurátorské zprávy v barevném provedení a to do termínu uvedeného v podmínce. Za předpokladu, že po letech dojde k opětovné potřebě danou kulturní památku nebo její část restaurovat, musí být ze závěrečné dokumentace vše zcela srozumitelné i pro další generace odborných pracovníků, kteří nebudou znát dnešní technologické postupy a soudobé obchodní názvy materiálů a chemikálií – proto je vhodné zachovat např. technické listy materiálů apod. Ze stejného důvodu je nutné uchovat také fotografickou dokumentaci a další informace o původnosti díla.

K upozornění:

- Opravám kulturních památek musí předcházet podrobný v případě nutnosti provedení restaurátorských prací i restaurátorský průzkum zpracovaný restaurátorem s platným povolením MK a restaurátorský záměr, tento byl doložen a práce by měl dle příslušného zákona provádět restaurátor.
- Účast zástupce NPÚ ÚOP PR na kontrolních dnech či v průběhu prací požadujeme pro zabezpečení odborného dohledu nad prováděním komplexní péče o kulturní dědictví, kterým je odborná organizace státní památkové péče pověřena ze zákona.

Podmínky odborného vyjádření jsou stanoveny na základě ustanovení § 32, odst. 2, písmeno g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předložený návrh je v souladu s režimem památkové ochrany kulturních památek v PPR. Při respektování podmínky stanovené ve výroku tohoto vyjádření nemáme proti jeho realizaci dle předložené projektové dokumentace námitek.

Toto vyjádření nenahrazuje závazné stanovisko orgánu památkové péče, o které je nutno požádat Magistrát hlavního města Prahy, odbor památkové péče, Jungmannova 35/29, 111 21, Praha 1, P. O. BOX 800.

Ing. arch. Ondřej Šefců v. r.
ředitel

Příloha: dok.

Za správnost: Pohlová